1902. aastal Tartus asutatud esimesele Eesti Laenu- ja Hoiu-ühisusele järgnesid Tartu maakonnas laenu- ja hoiu-ühisused: Otepääs 1904. a., Puhjas, Kambjas, Võnnus 1908. a., Laiusel ja Tormas 1909. a. ja järgnevail aastail mitmes teises kohas, nii et nende arv juba 1913. a. 18 peale tõusis ja Tartu maakond selles suhtes esimesel kohal seisis Eesti maakondade keskel, kuhu ta' ka 1923. a. oma 22 ühispangaga jäi.

1905. a. avati Tartus esimene Eesti Vastastikune Krediitühisus, mille eeskujul samasugused ühisused teisalgi hakkasid tõusma, neist Tartu maakonnas: Mustvees 1911. a., Otepääs 1912. a., Jõgeval.

Kui 1907. a. Viljandimaal esimene piimatalituse-ühisus oli asutatud, järgnesid 1910. a. Tartumaal niisugused ühisused Laiusel, Jõgeval, Palamusel, Rõngus, ja järgnevail aastail kasvas nende arv jõudsasti, nii et 1915. a. Tartu maakond oma 35 piimatalitusühisusega teistest Eesti maakonnist kaugel ees seisis.

1908. a. asutati Tartus esimene eesti majanduseühisus, kuna tarvitajate-ühisuste asutamisega Tartumaal 1909. a. algust tehti, milleks teisis maakonnis varemini eeskuju oli antud. 1915. a. oli tarvitajate-ühisusi Tartumaal 8, 1923. a. aga tõusis ostu-müügi ühisuste (tarvitajate-, majanduseüh., põllumeesteseltside kaub. osak.) koguarv 28 peale, millega Tartumaa Eesti maakondade keskel kolmandal kohal esineb.

Masinatarvitajate-ühisuste asutamise hoo-aeg oli Tartumaal, nagu teisalgi, 1920. ja 1921. a., mil neid tervelt 56 käima pandi; see arv tõusis 1922. a. jooksul kuni 70-ni, tõstes Tartumaa Võru järele teisele kohale Eestis.

Samal ajal alanud kartuliühisuste ellukutsumise tagajärjeks olid 1922. a. 11 ühisust ja turbaühisuste hulk jõudis tõusta 21 peale.

1907. a. asutati Tartus Eesti Vastastikune Kinnituseselts, kes omale osakonnad teistes kodumaa linnades avas: Valgas, Võrus, Pärnus, Viljandis, Kuresaares. Praegu töötab selts „Eesti Kindlustuse Seltsi" nime all. Iseseisvuse ajal asutas Tartu maakonna omavalitsus Tartumaa Kinnituseseltsi.

Ajakirjandus. Esimene eestikeelne ajaleht kannab nime „Tarto-ma rahva Näddali Leht"; temast ilmub 1806. aastal Tartus Kanapää õpetaja von Rothi ja Põlva õpetaja Oldekopi toimetusel 41 numbrit, mille järele ta sunnitud on seisma jääma. Kestvam on juba „Marahva Näddala-Lehe" iga, mida tuttav Äksi koguduse õpetaja Otto Villem Masing 1821., 1822., 1823. ja 1825. aastal toimetas ning välja andis.

Pikema vaheaja järele saatis Tartus jällegi ajalehe ilma Tartu-Maarja koguduse õpetaja A. H. Willigerode, nimelt „Tallorahva Postimehhe" 1857. a. See ei suutnud aga J. V. Jannseni „Perno Postimehhega" võistelda, ei sisurikkuse ega rahvuslikku vaimu poolest, ja pidi 1860. a. jälle hingusele minema.